

GIỚI THIỆU CÔNG TRÌNH KHOA HỌC
TÀI LIỆU THAM KHẢO

GIẢI PHÁP CHUYỂN ĐỔI SỐ ĐẨY MẠNH
XUẤT KHẨU DỊCH VỤ CỦA VIỆT NAM
THỜI KỲ ĐẾN NĂM 2030

CHỦ NHIỆM ĐỀ TÀI: THS BÙI HỒNG VINH

Đề tài khoa học trọng điểm cấp Bộ

Cơ quan chủ trì: Bộ Kế hoạch và Đầu tư

Thời gian nghiên cứu: Năm 2023-2024

Xuất khẩu dịch vụ đóng vai trò quan trọng đối với sự phát triển kinh tế của mỗi quốc gia, kim ngạch xuất khẩu dịch vụ cao sẽ tạo nên thặng dư trong cán cân thương mại, giảm nhập siêu, tạo sự bền vững trong phát triển kinh tế - xã hội. Việc áp dụng công nghệ, chuyển đổi số do ảnh hưởng của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư sẽ giúp giảm chi phí, tăng năng suất làm việc, từ đó phát sinh nhiều dịch vụ phục vụ các nhu cầu của con người, tạo ra dư địa cho xuất khẩu dịch vụ. Cuộc cách mạng này còn mở ra nhiều cơ hội cho Việt Nam tiếp cận các thị trường xuất khẩu do tham gia ký kết nhiều Hiệp định thương mại tự do thế hệ mới như Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP), Hiệp định Thương mại tự do Việt Nam - EU (EVFTA)... Thực tế cho thấy, việc áp dụng chuyển đổi số đã phần nào mang lại giá trị gia tăng trong xuất khẩu dịch vụ của các ngành dịch vụ đó, tuy nhiên về tổng quan, xuất khẩu dịch vụ của Việt Nam vẫn còn khá hạn chế so với các nước trong khu vực. Do vậy, việc thực hiện

đề tài *Giải pháp chuyển đổi số đẩy mạnh xuất khẩu dịch vụ của Việt Nam thời kỳ đến năm 2030* không chỉ mang ý nghĩa cấp thiết mà còn có ý nghĩa sâu sắc về lý luận và thực tiễn trong bối cảnh hiện nay.

Với kết cấu 3 chương, 12 tiết, đề tài đã minh giải và làm rõ những nội dung cơ bản sau:

Chương 1 làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn về xuất khẩu dịch vụ gắn với cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Trên cơ sở phân tích cơ sở lý luận về xuất khẩu dịch vụ, vai trò của xuất khẩu dịch vụ, các yếu tố ảnh hưởng đến xuất khẩu dịch vụ, đề tài đã làm rõ cơ sở thực tiễn về xuất khẩu dịch vụ gắn với chuyển đổi số. Qua đó cho thấy, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư là dấu mốc quan trọng của kỷ nguyên số giúp thúc đẩy kinh tế phát triển vượt trội nhờ tiến bộ khoa học - kỹ thuật số, tạo điều kiện cho doanh nghiệp thích ứng nhanh chóng với sự thay đổi của thị trường. Trên cơ sở nghiên cứu kinh nghiệm của một số quốc gia như Singapore, Mỹ, Ấn Độ, Trung Quốc về những chiến lược riêng để đạt được đích

đến thành công trên hành trình chuyển đổi số, đề tài đã rút ra bài học có ý nghĩa tham khảo đối với Việt Nam trong bối cảnh Việt Nam đẩy mạnh Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030. Đặc biệt trong lĩnh vực du lịch, logistics và vận tải, tài chính - ngân hàng, và dịch vụ viễn thông - công nghệ thông tin.

Chương 2 phân tích thực trạng hoạt động xuất khẩu dịch vụ của Việt Nam gắn với tiến trình chuyển đổi số nền kinh tế trong giai đoạn từ năm 2019 đến nay. Tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã khởi tạo nên sự dịch chuyển mạnh mẽ từ người lao động sang công việc lấy khách hàng làm trung tâm, hay sự dịch chuyển từ nông nghiệp, công nghiệp sang lĩnh vực dịch vụ. Việc áp dụng công nghệ giúp giảm chi phí, tăng năng suất làm việc, từ đó phát sinh nhiều dịch vụ phục vụ các nhu cầu ngày càng nhiều của con người. *Thứ nhất*, tình hình xuất khẩu dịch vụ nói chung của Việt Nam cho thấy, mặc dù xuất nhập khẩu dịch vụ của Việt Nam chỉ chiếm một phần nhỏ trong tổng mức thương mại dịch vụ của thế giới, nhưng tổng kim ngạch xuất khẩu, nhập khẩu dịch vụ của Việt Nam trong giai đoạn 2006-2019 tăng trưởng bình quân khá ở mức 11,44%, trong đó tăng trưởng xuất khẩu dịch vụ là 11,26% và tăng trưởng nhập khẩu dịch vụ là 11,61%. *Thứ hai*, tình hình chuyển đổi số trong xuất khẩu dịch vụ của Việt Nam cho thấy, sự phát triển kinh tế số không thể thiếu các mô hình kinh doanh dựa trên nền tảng số trong lĩnh vực kinh tế chia sẻ, tài chính, giao thông vận tải... Nền tảng số là tác nhân trung tâm của nền kinh tế số, cho phép người dùng và nhà cung ứng dịch vụ tương tác với nhau. Trong hoạt động dịch vụ, nền tảng giao dịch cung cấp hạ tầng và tài nguyên trực tuyến hỗ trợ giao dịch,

trao đổi giữa các bên với mục đích giúp các doanh nghiệp cung ứng dịch vụ tìm đến nhau dễ dàng hơn. Nền tảng giao dịch phổ biến trong lĩnh vực thương mại, tài chính, truyền thông xã hội, kinh tế chia sẻ như: Amazon, Airbnb, Momo, Facebook, Whatsapp... Trong đó, đề tài đã phân tích rõ tình hình chuyển đổi số trong hoạt động xuất khẩu dịch vụ của một số ngành dịch vụ cụ thể như: 1) Dịch vụ du lịch; 2) Dịch vụ tài chính - ngân hàng; 3) Dịch vụ logistics - vận tải; 4) Dịch vụ viễn thông - công nghệ thông tin.

Chương 3 trên cơ sở mục tiêu, định hướng xuất khẩu dịch vụ, đề tài đề xuất giải pháp gắn với chuyển đổi số nhằm đẩy mạnh hoạt động xuất khẩu dịch vụ của Việt Nam. Cụ thể: 1) Hoàn thiện chính sách, pháp luật về xuất khẩu dịch vụ: Hoàn thiện khuôn khổ pháp lý, cơ chế chính sách đối với xuất khẩu dịch vụ; 2) Xây dựng Chiến lược xúc tiến quốc gia về xuất khẩu dịch vụ; 3) Xây dựng, đăng ký và bảo hộ thương hiệu dịch vụ; 4) Phát huy vai trò của các hiệp hội chuyên ngành và doanh nghiệp; 5) Tăng cường đào tạo, phát triển nguồn nhân lực; 6) Đẩy mạnh đầu tư vào cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin, đặc biệt thúc đẩy sự hợp tác giữa doanh nghiệp nhà nước với khu vực tư nhân; 7) Nâng cao hiểu biết và kỹ năng số của người lao động thông qua tăng cường giáo dục và đào tạo công nghệ thông tin ở tất cả các cấp học; 8) Tăng cường sự hỗ trợ và thúc đẩy của Chính phủ, tạo khung pháp lý số nhằm nâng cao khả năng bảo vệ người dùng các dịch vụ kỹ thuật số; 9) Tăng cường ứng dụng công nghệ số trong quy trình dịch vụ tại doanh nghiệp; 10) Phát triển các nền tảng trực tuyến ■

KIM ANH giới thiệu